

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΑΡΑΒΟΥ

(BYZANTINON ΔΙΗΓΗΜΑ)

• • •

Qούρανός είναι συννεφής, οι ὄκταγωνοι και πολυώροφοι φάροι ἔσθεσμένοι και τὸ σκότος πυκνὸν βασιλεύει καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τοῦ Αἰγαίου. Οἱ νησιῶται, σωρευμένοι εἰς τὰς ὀχυράς των πόλεις, είναι βυθισμένοι εἰς τὸν ὥπνον καὶ μόνον αἱ βίγλαι δψηλὰ ἀγρυπνοῦν διὰ νὰ δώσουν τὸ σημεῖον τοῦ κινδύνου. Αἱ ἀλύσεις καὶ τὰ πασσαλοζεύγματα φράττουν τὰ στόμια τῶν λιμένων καὶ ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων αἱ ἐνωμοτίαι τῶν τηλεοιστῶν κοιμῶνται παρὰ τὰ μάγγανα καὶ τὰς τοξοθελιστρας. Οὐδεὶς πλέει ἔξω· αὐτοὶ οἱ τολμηρότεροι ἔχουν πτήξει εἰς γωνίαν τινὰ ὀχυροῦ λιμένος. Τὴν ὥραν αὐτὴν τῆς σκοτίας καὶ τοῦ τρόμου εἰς βυζαντινὸς δρόμων, ὡσεὶ ψηλαφῶν, προσπαθεῖ νὰ εἴρῃ τὴν εἰσοδον τοῦ στενοῦ τῆς Σάμου. Μὲ σπασμένα τὰ κατάρτια, σχισμένα τὰ ιστία, τὸ σκόφος διάτρητον, σύρεται ἀγωνιωδῶς. Τὸ γῆπισυ τῶν στρατιωτῶν, τὸ γῆπισυ τῶν ἐρετῶν κείνται νεκροὶ καὶ παρὰ τοὺς ἐξηρθρωμένους σιφωνας τοῦ ὑγροῦ πυρὸς τὸ ἀπηγθρακωμένα πτώματα ὅκτω σιφωνατόρων. Οἱ κελευστής, συγκεντρώσας τὸ ὑπολειψθὲν πλήρωμα κάτω εἰς τὰς ἐλαφροτέρας κώπας, ἀγωνίζεται ὑπὸ φυσῆση εἰς αὐτὸς ὅλην δύναμιν καὶ νὰ ρυθμίσῃ τὴν κωπηνὰ ἐμψυσήση εἰς αὐτὸς ὅλην δύναμιν καὶ νὰ τρέξῃ, μὲ σπόργον λασίαν. Συγνὰ ὅμως παύει τὰ κρόταλα, διὰ νὰ τρέξῃ, μὲ σπόργον δότας καὶ δέους, νὰ δροσίσῃ τὰ χεῖλη λιποψυχούντος κωπηλάτου, διὰ νὰ σύρῃ ἔξω τοὺς ἀνατραπέντας καὶ ὑπὸ τὰ σέλματα γῆπιθανεῖς κατακειμένους. Η ταλαίπωρος τσούρμα ἔχει ἀποκάμει πλέον. Κωπηλατεῖ ἀπὸ γῆμερῶν χωρὶς διακοπήν· κωπηλατεῖ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν τῆς Συρίας, ὅπου τὴν ἔφερεν ἡ τόλμη τοῦ νεαροῦ κεντάρχου Μελιγούα.

'Επάνω, εἰς τὸ ἐπίστεγον, δύο μόνον ἄνδρες ἀποιμένουν ςρθιοι, ἀτάραχοι ἐν μέσῳ τῆς καταστροφῆς, ὡς νὰ μὴ ἔχουν αὐτῆς συναίσθησιν: ὁ πρωτοκάραβος Θεόφιλος ἐπὶ τῶν οἰάκων καὶ, μὲ ἔνα ἐπίσθεμον περὶ τὴν κεφαλήν, μὲ ἄλλον περὶ τὸν βραχίονα, ὁ κένταρχος Μιχαήλ Μελιγούας. Ὑπὸ τὸ ἀσθενὲς φέγγος μικροῦ λαμπτήρος ἐπι-

μένει: ἀκόμη για σημειώνη εἰς τὸ πιττάκιον τὰς ἐκ τῆς παραθόλου αὐτοῦ ἐκδρομῆς ἐντυπώσεις. Εἶναι γὰρ ἀναφορά του πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα. Εἶχεν ἐκλεγῆ ὑπ' αὐτοῦ τούτου διὰ τὴν κινδυνώδη ταύτην ἀποστολήν. Λέων δὲ Ἰσαυρος ἡθέλησε γὰρ παρασταθῆ αὐτοπροσώπως εἰς τὸν ἀπόπλουν «Ἄγιος Θεόδωρος τοῦ στρατηλάτου». Ἀφοῦ ἐπειθώργησε προσεκτικὰ τὸν ὥρατον δρόμωνα, ἔθεσε τὴν αὐτοκρατορικήν του κείρα ἐπὶ τοῦ ὄμοιο τοῦ νεαροῦ κεντάρχου: «Μελιγούα, εἰπε, θέλω λεπτομερεῖς καὶ θετικὰς εἰδήσεις. Νὰ διεισδύσῃς διὰ παντὸς τρόπου εἰς τὰ μυστικὰ τῆς παρασκευῆς τῶν Ἀράδων. Μετὰ τεσαράκοντα ἡμέρας θὰ σὲ ἀναχρένω πάλιν ἐδῶ, ἐπὶ τῆς κρηπίδος τοῦ Βουκολέοντος». Τὴν ἐπαύριον «Ἄγιος Θεόδωρος δ στρατηλάτης», διαπλέων ταχὺς τὰ στενά, διεσταυρώθη μετὰ τῶν τελευταίων μοιρῶν τοῦ θεματικοῦ πλωτοῦ, αἱ δοποῖαι ἀνέπλεον τὸν Ἑλλήσποντον. Οἱ μέγας Δρουγγάριος τῶν Κιβυρραιωτῶν, μαντεύων τὴν ἀποστολήν του κεντάρχου, ἔρριψε πρὸς τὸν Μελιγούα τὸ σῆμα «Ἐ Κύριος τῶν Δυνάμεων μετὰ σοῦ» ἐν μέσῳ τῶν φρενητιωδῶν ἐπευφημιῶν τῶν πληγωμάτων.

Σύμφωνα μὲ τὰ σχέδια τοῦ Λέοντος Γ', πᾶσα γὰρ ναυτικὴ δύναμις συνεκεντροῦτο περὶ τὴν βασιλεύουσαν, κατὰ τὴν δοποῖας οἱ Σαρακηνοὶ παρεσκεύαζον φοβερὸν κτύπημα. Οὐδὲν πολεμικὸν πλοῖον, οὐδεμία μεμονωμένη μοῖρα θὰ μείνῃ ἔξω εἰς τὸ Αἴγαον, διὰ νὰ μὴ προσφέρουν εὐκόλους νίκας εἰς τὰ ἀπειράθιμα πολέμια σκάφη, τὰ δοποῖα συντόμως θὰ τὸ καλύψουν ἀπὸ πράσινα φλάμουλα μὲ τὸ ἀσπρό χέρι τοῦ Προφήτου. Ο «Ἄγιος Θεόδωρος δ στρατηλάτης», εἰς τὴν ταχύτητα καὶ ἐπιτηδειότητά του ἔχει λοιπόν μόνον νὰ ἐλπίζῃ. Τρέχων ἀπαύστως διαπλέει τὸ στενὸν τῆς Χίου, διέρχεται μεταξὺ Σάμου καὶ Ἰκαρίας, χαιρετῷ ἀπὸ μακρὰν τὴν ἵεραν Πάτμου, περιπλέει τὴν Κῶ, τὴν Σύμην, τὴν βορείαν ἄκραν τῆς Ρόδου καὶ ἔρχεται γὰρ ρίψη τὴν ἄγκυράν του εἰς τὰ Μύρα τῆς Λυκίας. Είγαν ἀνάγκην ἀναψυχῆς, ἀνεψοδιασμοῦ, πλοηγῶν ἀραδοφύνων. Πρὸς τούτοις ἥλλαξαν χρώματα, κοσμήματα, σύμβολα. "Ὕψωσαν ὑπερήφανον τουρβάνι· ἐπὶ τοῦ ἀφλάστου τοῦ δρόμωνος, περιεβλήθησαν ἀρσινόκας στολάς καὶ πανοπλίας καὶ ὑπὸ τὰ ἐμβλήματα τῶν ἀπίστων περιέτρεξαν τὰ παράλια τῆς Συρίας, τῆς Φοινίκης, τῆς Παλαιστίνης ἀπὸ Λαοδικείας μέχρις Ἀσκάλωνος.

'Απερίγραπτον γέτο τὸ μέγεθος τῆς παρασκευῆς τῶν Ἀράδων. Πυκναὶ φάλαγγες σκαφῶν ἐναυλόγουν εἰς τοὺς λιμένας· δρόμωνες καὶ κομβικέαι μὲ ἐπενδύσεις σιδηρῶν γὰρ χαλκίνων ἐλασμάτων καὶ ὑφασμάτων ποτισμένων εἰς δέος, μὲ σάκκους ἀμμού σωρευμένους ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων, μὲ παντοῖα ἄλλα προφυλακτήρια κατὰ τοῦ ὑγροῦ πυρός. Πλήθος ἄλλων ἐπὶ τῶν νεωλειών ἐπεσκευάζοντο καὶ ἐκαθαρίζοντο. 'Οπλιταγωγὰ καὶ ἵππαγωγὰ ἀνέμενον τὰ στρατεύματα' πυραμίδες ἐφοδίων ὑψοῦντο ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ἀμέτρητοι ἐκ τῶν μεσημβριῶν παραλίων τῆς Ἀραδίας προσέτρεχον ἐξαίρετοι γαυτικοί, τοὺς δοποῖους εἰχε θαυμασίως ἀσκήσει διργίλος Ἰνδικός. Στίφη μαύρων τῆς Νουδίας ἦγοντο ὑπὸ τὴν μάστιγα ὡς κωπηλάται. Τό

χής ἐπακολουθεῖ, γλῶσσαι πυρὸς περιλείχουν τὸ ἔχθρικὸν σκάφος. Ἀτρόμητοι ἐν τούτοις οἱ Σαρακηνοὶ ἔτοιμάζουν τὰς ἀρπάγας των· ἀλλ' ὁ ἑλληνικὸς δρόμων ὀλισθαίνει ὑπὸ τὴν πρύμναν των καὶ ἀρχεται τοῦ ἔργου του καὶ ὁ μέγας καταπέλτης. Βάλλει πηλίνας πυρφόρους γρανάτας, αἵτινες θραυσμεναι μεταδίδουν τὸ πῦρ εἰς τὴν σκηνὴν τῶν ἀξιωματικῶν· βάλλει δοχεῖα γέμοντα ιοδόλων σφεων καὶ σκορπίων, οἵτινες κυλίονται ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ ἀναγκάζουν τοὺς γυμνόποδας ἀρμενιστὰς καὶ οἰακιστὰς νὰ φεύγουν εἰς τὰ παρεξάρτια καὶ τοὺς ἐπιτόνους· βάλλει βλήματα, ὡν ἔκφεύγει δυσσοσμία ἀφόρητος καὶ ἀποπνικτική. Η σύγχυσις εἶναι φοβερά· ἥ πυρκαϊά ἐξάπτεται πανταχοῦ. Οἱ Ἑλληνες μακρυνόμενοι ἐν βίᾳ τοῦ γραμματείου τούτου, πίπτουν ἐπὶ τοῦ ἑτέρου πολεμίου, δρομαίως προσερχομένου εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης. Η ἀριστερά πλευρά των προστρίβεται ἐπ' αὐτοῦ· συντρίβεται μέρος τῶν κωπῶν καὶ οἱ κωπηλάται ἀνατρέπονται. Οἱ Ἀραβες κατορθοῦν νὰ ρίψουν τὴν σιδηρᾶν χειρα. Τὸ σαρακηνὸν σκάφος εἶναι ὑψηλότερον· ἥ εἰσπιγήσις εὐχερής. Οἱ βυζαντινοὶ ἐρέται παραιτοῦντες τὴν κώπην λαμβάνουν τὰ ὅπλα. Ἡδη οἱ στρατιῶται εἶναι εἰς χειρας· πελέκεις καὶ ἀκανθωταὶ κορύναι κατέρχονται μετὰ λύσσης ἐπὶ κρανῶν καὶ θωράκων ἀντηχούντων ὡς κρουσμενοὶ λέβητες. Χειροσίφωνες βάλλονται κατὰ πρόσωπον τῶν Ἀράβων· ἀλλ' οὐδὲν τοὺς ἀναχαιτίζει. Μέγας ἐν τούτοις σιδηροῦς δελφὶν ἀπὸ κεραίας βληθεὶς τρυπᾷ τὸ ὑγροπυρφόρον κακάδιον, ἐνῷ συγχρόνως σιφωνάτωρ ἀνατρέπεται ἐντὸς μὲ τὰς ἀναμμένας θρυαλλίδας εἰς τὰς χειρας. Τεραστία δέσμη φλογῶν ὑψοῦται μετὰ φοβεροῦ πατάγου, μεταδίδουσα τὸ πῦρ καὶ εἰς τοὺς δύο διμοῦ ἀντιπάλους δρόμωνας. Οἱ Ἀραβες ἔντρομοι, κόπτουν τὰς ἀρπάγας καὶ ἀπωθοῦν διὰ κοντῶν τὸ πολέμιον σκάφος. Σδύσαντες ταχέως τὸ πῦρ, προσσπαθοῦν νὰ βοηθήσουν τὸν βραδέως καταποντιζόμενον συμμαχητὴν των, ἐνῷ δὲ Μελιγούας μακρύνεται κοπιωδῶς πρὸς βορρᾶν. "Οταν δὲ ἐμίρης ἐπαναλαμβάνει τὴν δίωξιν, δὲ δρόμων τοῦ αὐτοκράτορος εἶναι πλέον μακράν. Μετ' ὁλίγον ἥ νῦν ἔρχεται εἰς βοηθειαν αὐτοῦ, ἥ νῦν καθ' ἥν τὸν εἰδαμεν φεύγοντα πρὸς τὸ στενὸν τῆς Σάμου.

"Ο ἐμίρης διμως εἶναι ἀκαταπόνητος· τὴν ἐπαύριον, — δὲ γῆιος ἦδη ἦτο ὑψηλά, — τρεῖς ἐκ κατόπτρου ἀναλαμπαί, ἵσης διαρκείας, ἀπὸ τῆς βίγλας τοῦ δρους τῆς Μυκάλης, εἰδοποιοῦν τὸν Μελιγούαν διε δὲ ἔχθρός εἶναι πλησίον. "Η μάχη ἴσοδυναμεῖ νῦν πρὸς ἐξόντωσιν· πρέπει λοιπὸν νὰ ρίψῃ τὸ σκάφος εἰς τὴν ἀστικὴν ἀκτὴν καὶ νὰ πορευθῇ διὰ ἔηρᾶς πρὸς τὴν Προποντίδα. "Η λύσις εἶναι ἵσως ἀδόξιος, ἀλλὰ πρὸ παντὸς πρέπει νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ αὐτοκράτορος. Αἴφνις ἐμπνέεται τολμηρότερον ἔργον σύμφωνα πρὸς τὸν χαρακτῆρα του. Τὸ βύθισμα τοῦ ἀντιπάλου εἶναι διπλάσιον. Πλέει λοιπὸν ὑπὸ τὸ παλαιόν Ἡραῖον τῆς Σάμου καὶ πρὸς τὰς Κορασίας νησίδας, ἐνῷ δὲ Ἀραψ δλονέν πλησιάζει. Εἰσπλέουν εἰς δαιδαλον σκοπέλων καὶ οἱ Ἑλληνες εἰσορμοῦν εἰς ἀβαθῆ καὶ μακρὸν διαυλον. Τυφλὸς ἔξ ὄργης δ πείσμων ἐμίρης ἀκολουθεῖ. Μετ' ὁλίγον φοβερὸς ἀκούε-

ταὶ τριγμός· τὸ ἀραβικὸν σκάφος δονεῖται δλόκληρον· πάντες οἱ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἀνατρέπονται· κλίνει ἐπὶ τῆς μιᾶς αὐτοῦ πλευρᾶς, πρός γῆν γὰρ τσούρμα κατακυλινδεῖται ἐν μέσῳ φοβερῶν βλα- σφημιῶν καὶ κραυγῶν τρόμου καὶ φρίκης· τὰ ὄφαλα διανοίγονται, τὰ ὅδατα κατακλύζουν τὸ σκάφος καὶ γὰρ πρύμνη ἔξαφανίζεται ὑπὸ τὸ κῦμα, ἐνῷ γὰρ πρώρα εἶναι καλῶς σφηγωμένη μεταξὺ δύο πετρῶν.

Ο Μελιγούας δύναται τόρα νὰ πλεύσῃ ἀνενόχλητος εἰς Κων-

10

Ο οίκος τῶν Μελιγούα ἦτο ποτε ἵσχυρὸς καὶ πλούσιος· δὲ δὲ πατήρ τοῦ Μιχαὴλ εἶχε δικαιρίθη διὰ τὰς ὑπηρεσίας του. Ἀλλ' εἶχε τὴν ἀτυχίαν νὰ προσκολληθῇ εἰς τὸν Αὐτοκράτορα Ἀναστάσιον, ἀπὸ τοῦ δποίου δικαίως ἥλπιζε τὴν σωτηρίαν τοῦ Βυζαντίου. "Οταν ἤλθε λοιπὸν τὸ ἀχρεῖον κίνημα τῶν στρατευμάτων τοῦ Ὁφί-
κιου, τὰ ἐποια ὡς μαίνόμενα εἰσῆλασαν εἰς Κωνσταντινούπολιν,
κατεστράψη.

τινούπολιν, όπου δὲν είχε παρά τὸ ἔιφος του και μισθὸν δώδεκα μόνον κατὰ μῆνα νομίσματα. Μὲ ποίαν θλῖψιν, μὲ ποίον πόνον ἀπέδη εἰς τὴν ἀριστερὰν ὅχθην τοῦ Βοσπόρου και διησθύνθη μόνος και ἐρημος πρὸς τὰ πατρικὰ μέγαρα, όπου εἶχεν εἰδῆ ἄλλοτε τόσα μεγαλεῖα! Τόρα δὲν ἔθλεπε παρά σωρούς ἐρειπίων. "Ετρεμεν ἐκ τῆς δδύνης και δὲν ἐτόλμα σχεδὸν νὰ προχωρήσῃ. Πόσην ἡσθάνθη παρηγορίαν, σταν εἰς τὸν τόσον του πόνον ἥλθαν νὰ τὸν στηρίξουν δύο γνώριμοι και οἰκεῖαι φυσιογνωμίαι! "Ητο πᾶν δια εἰχε περισωθῆ ἐκ τῆς καταστροφῆς, ή μικρὰ παρακαθίστρια τῆς ἀρχόντισσας Μελιγούα. Υπατία μὲ τὸν πατέρα της Θεόφιλον, παλαιὸν ἀξιωματικόν, εἰς τοῦ δποίου τὰς χειρας εἶχεν ἀνατραφῆ δι Μιχαήλ. Πατήρ και θυγάτηρ ἦσαν δύο ἀπλαῖ και γενναῖαι φύσεις. Ἀφηφούσαι παντοίους κινδύνους εἶχαν μείνει ἐκεῖ· συνέλεξαν τὰ σεπτὰ λείψανα τῶν κυρίων των, μετὰ τὴν πάροδον τοῦ πρώτου τρόμου, ἀνήγειρον ἀπέριττον τάφον μὲ τὰς ιδίας των χειρας, και μὲ ἀπιστεύτους ἀγῶνας εἶχαν κατορθώσει ἐκ τοῦ χάους νὰ καταρτίσουν, πληγσίον τοῦ φοβεροῦ σωροῦ τῶν ἐρειπίων, μικρὰν ἀγροτικὴν ἔπαιλιν, τὴν δποίαν τόρα, «ἄφοῦ ἐξετέλεσαν τὸ καθῆκον των», ἥθελαν νὰ παραδώσουν εἰς τὸν Μιχαήλ και ν' ἀπέλθουν εἰς Βούνιαν. "Αν ἦτο ποτὲ τοῦτο δυνατόν! "Εμειναν λοιπὸν και οὐδεὶς μετενόγησε διὰ τοῦτο. Ο Μιχαήλ, γεννημένος στρατιώτης, ἥξευρε νὰ συμβιβάζεται μὲ τὰς περιστάσεις και δὲν ἡσθάνετο τὴν ἔλλειψιν τῆς ἄλλοτε χλιδῆς, φαιδρὸς και χαρίεις, ως οἱ γενναῖοι οἱ ἔχοντες πεποιθησιν εἰς τὸ ἔιφος των και εἰς τὸν ἀστέρα των. Οσάκις δὲν ἦτο τῆς φρουρᾶς εἰς τὸν ναύσταθμον ἦ εἰς τὸ χιλιόστηλον ὑπόγειον ἐργοστάσιον τοῦ ὑγροῦ πυρός, τὴν ἑσπέραν διήρχετο εἰς τὴν ταπεινὴν ἀγροικίαν των, όπου ή μικρὰ παρακαθίστρια ἀνεγίνωσκε μεγαλοφύνως ἀρχαῖους και νέους συγγραφεῖς, ἀπήγγελες ποιήματα, ως ἄλλοτε διὰ τὴν καλὴν ἀρχόντισσαν Μελιγούα, ἔφαλλε και ἔπαιξε τὸ ἀρμόνιον, ἐπεδίκνυε τὰ νέα ἐργόχειρά της, ἐφλυάρει ἐπὶ παντὸς ζητήματος μὲ μίαν χάριν, μὲ ἔν πνεῦμα, μὲ κρίσιν πολλάκις ἀνωτέραν τῆς ἥλικιας της και μὲ εὐφυολογίας, αἴτινες ἔκαμαν τοὺς δύο στρατιωτικοὺς νὰ γελοῦν μὲ τὴν καρδίαν των. Ήτο πολὺ θελκτικὴ και ἀπείρως ζωηρὰ ή μικρὰ Υπατία.

Ο Μιχαήλ διμως εἶχε κάποτε στιγμὰς βαθείας μελαγχολίας, ὁργῆς και πείσματος. Τὸν εἶχον μνηστεύσει ἔφηδον ἀκόμη μὲ τὴν κόρην τῶν Βουκιλλαρίων, τὴν προσποιημένην Δωροθέαν, ητις τὸν εἶχεν ἐνθουσιάσει και τόρα ἦτο ψυχρὰ ως τὸ μάρμαρον οἱ δὲ καταχθόνιοι Βουκιλλάριοι τὸν ἐδέχθησαν ως πρίγκηπα διὰ νὰ τοῦ εἰπουν μὲ ὥραιας φράσεις, καλυπτούσας σκληράν εἰρωνείαν, διτι ἀφοῦ δὲν εἶναι πλούσιος, ἀν ἦτο τούλαχιστον μέγας Δρουγγάριος η μέγας Δομέστικος, δι γάμος δὲν θ' ἀνεβάλλετο. Και δ ἀτυχῆς Μιχαήλ δὲν ἦτο η δένταρχος, τῆς γ' σπείρας, τοῦ ε' δρούγγου εἰς τὸ ἀρματικόριον τοῦ Χρυσοῦ Κέρατος, παρὰ τὴν ὥραιάν στολήν του, τὸ δομέστικον αὐτοῦ ἀνάστημα, τοὺς γλαυκούς του και ἀμυγδαλωτούς δένταρχούς και τὸ σφηνοειδὲς καστανόν του γένειον. "Ω, δὲν ἦτο η δένταρχος, τῆς γ' σπείρας, τοῦ ε' δρούγγου!

Τόξιφος του ἔχοροπήδα μέσα εἰς τὴν θήκην του. Τοῦ γῆραχετο νὰ τρυπήσῃ τὸν ἀθετήσαντα τὸν λόγον του Βουκιλάριον Φοιδεράτον. "Αλλοτε πάλιν τοῦ ἔπταιον τὰ σχέδια τοῦ Ἰσαύρου. « Θὰ χαθῶμεν κλεισμένοι εἰς τὴν Πόλιν! Τόρα ἔπρεπε νὰ εἴμεθα εἰς τὴν Συρίαν ». Εἰς τὰ δποῖα αὐθαδέστατα καὶ πονηρότατα ἢ μικρὰ ὅπατια παρετήρει:

— "Αρχον, βιάζεσαι νὰ γίνης μέγας Δρουγγάριος.

Τὸ δποῖον ἔκαμε τὸν Μιχαὴλ νὰ γελάσῃ καὶ ἡ φαιδρότης ἐπανέκτα τὴν κυριαρχίαν της εἰς τὴν μικρὰν ἔπαυλιν, ὅπου εἶχε τόσα δικαιώματα.

"Αλλὰ δὲν θὰ πιστεύετε ὅτι καὶ ἡ Ὑπατία εἶχε τὰς μελαγχολίας της. Τοῦτο σῆμας ὅταν ἦτο ἐντελῶς μόνη καὶ περιέτρεχε τὰ γειτονικὰ ὑψώματα συλλέγουσα ἀνθη τοῦ ἀγροῦ, τὰ δποῖα ἐνέθετε εἰς τὰς σελιδας μικρᾶς της Ἱερᾶς Συνόψεως, τὴν δποίαν ἔφερε πάντοτε κρυμμένην εἰς τὸ στῆθος της, δῶρον τῆς ἀλησμονῆτου ἀρχόντισσάς της, μὲ κάλυμμα ἐξ ἐλέφαντος καὶ μὲ τὰ ἐμβλήματα τῶν Μελιγούα, τὰ δύο διασταυρούμενα ξίφη. "Εξοχον καλλιτέχνημα. "Εκαστον τῶν ἀνθέων εἶχε μίαν ἔννοιαν καὶ ὅλαι αὐταὶ αἱ ἔννοιαι ἐπτερύγιες αν περὶ ἐν ἀντικείμενον λατρείας, τὸν... Μιχαὴλ Μελιγούαν. Διότι ἡ πτωχὴ μικρὰ ἥγαπα « χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, τὸν ἀρχοντα Μιχαὴλ ». Τοὺς ἥγνωνε κάπως ἡ πτωχεία, ἀλλὰ τοὺς ἔχωριες τὸ γένος, τοὺς ἔχωριες ἀκόμη περισσότερον δ ἔρως τῆς Δωροθέας Φοιδεράτου. Τῆς ἥτο ἀδιάφορον. Κρυφά, μέσα εἰς τὴν καρδιάν της, διὰ τὸν ἔκατον της ἥγαπα τὸν Μιχαὴλ Μελιγούαν. "Ηθελε σιωπήσῃ πάντοτε· ὅταν δὲ δὲν θὰ εἶχον πλέον τὴν ἀνάγκην της, ἥθελε θάψει τὸ μυστήριον της εἰς τὸ βάθος μιᾶς μονῆς.

"Αλλὰ τὸ νέφος αὐτὸν γρήγορα παρήρχετο· ἀνελάμβανε τὸ μειδιαμό της καὶ ἔτρεχε νὰ παραθέσῃ τὸ ἀχνίδιον δεῖπνον ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ νὰ λάδη τὴν συνήθη θέσιν της μεταξὺ τῶν δύο στρατιωτικῶν, οἵτινες μετ' εὐγνωμοσύνης τὸ κατερρόχθιζον, ἔξυμνοιντες τὴν μαγειρικὴν αὐτῆς ἴδιοφυΐαν· διότι ἡ Ὑπατία εἶχεν ὅλας τὰς ἀρετάς.

Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο διεκόπησαν ἀποτόμως μίαν ἐσπέραν ἀπὸ δύο ζωηρὰ κτυπήματα, τὰ δποῖα συνεκλόνισαν τὴν αὔλειον θύραν. Εἶς ἀξιωματικὸς τῶν Ἐξουσιοτόρων δηγγούμενος ὑπὸ ἐρέτου τοῦ αὐτοκρατορικοῦ πλωτίμου ἐξήγειτε τὸν Μελιγούαν. "Ο αὐτοκράτωρ εἶχε σημειώσεις καὶ περὶ τοῦ μικροτέρου τῶν ἀξιωματικῶν του, δὲ δὲ κένταρχές μας εἴς τινα πρὸ τοῦ Ἀμορίου μικρὰν ἐπιχειρησιν, εἶχε δεῖξεις ὅτι ἥτο δεξιός καὶ πρὸ πάντων ἀτρόμητος στρατιώτης. Διετάξσετο λοιπόν νὰ ἐπιδῇ τοῦ « Ἀγίου Θεοδώρου τοῦ στρατηλάτου » διὰ τὴν κινδυνώδη ἐκδρομήν, τὴν δποίαν ἀφγγήθημεν. "Ηλθε λοιπὸν ἡ ὥρα νὰ ἔξελθῃ τῆς σκιᾶς καὶ δ τελευταῖος τῶν Μελιγούα! "Εξαλλοὶς ἐκ τυλίσεις τὸ χρυσόσουλλον, ἀπὸ τοῦ δποίου τὴν ἐρυθρᾶν ως τὸ αἷμα βασιλικήν ὑπογραφήν ἡ Ὑπατία δὲν δύναται ν' ἀποσπάσῃ τοὺς ὄφθαλμούς, τρέμουσα ως τὸ φύλλον. Θ' ἀκολουθήσῃ καὶ δ Θεόφιλος. Παλαιός ἀξιωματικὸς τοῦ θεματικοῦ

πλωτίμου, αὐτός τὸν εἰχε μυήσει εἰς τὰ ναυτικά. Ὅτο τέλειος πλοηγὸς διὰ τὰ μικρασιατικὰ παράλια καὶ θὰ τὸν συνοδεύσῃ ώς πρωτονάραδος. Δύο πόνοι: ἀντὶ ἐνός διὰ τὴν πτωχὴν Ὑπατίαν.

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ ταῦτα, γέρων ἀσκητής, εἰς ἄγιος ἐκ Βιθυνίας, δὲ θεῖος τῆς Ὑπατίας Ἀλύπιος, ἔρχεται νὰ τὴν παραλάθῃ.

Δύο ἄκατοι ἀποσπῶνται συγχρόνως τῆς Κυπαρώδους ἀκτῆς· ἵ μὲν φέρει τοὺς πολεμιστὰς εἰς τὸ Χρυσοῦν Κέρας, ἵ δὲ πλέει πρὸς τὸ Κοντοσκάλιον ὅπου μετόχιον τῆς ἐν Βιθυνίᾳ μονῆς τῶν Στρουθίων. Ἡ δρόσος τῆς νυκτός, πολὺ περισσότερον ἡ θλιψις, κάλυνον τὴν Ὑπατίαν νὰ βιγῇ. Γυριμένη εἰς τὸν ὄμβρον τοῦ ἀγίου πατρός, σφίγγει ἐπὶ τῆς καρδίας της τὴν μικράν της Σύνοψιν τῶν προσευχῶν καὶ τῶν ὄνειρων της.

* * *

Ἡ τολμηρὰ ἐρευνητικὴ ἐκδρομὴ τοῦ Μελιγούα ἐξετιμήθη πολὺ ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ δὲ αὐτοκράτωρ ἔμεινε πολὺ εὐχαριστημένος μὲ τὴν ἐκλογήν του. Ἀναδιοργανῶν στρατὸν καὶ στόλον, ἔδωκε καὶ εἰς τὸν Μιχαὴλ τέσσαρας καλούς δρόμωνας, μεταξὺ τῶν ὄποιων καὶ δὲ «Ἄγιος Θεόδωρος δ στρατηλάτης», ἐπισκευασθείς. Προήγαγεν οὕτως αὐτὸν εἰς μοίραρχον, δρουγκαροκόμητα, καὶ τὸν ἔταξε μάλιστα ἐπὶ τῆς φυλακῆς τοῦ Βουκολέοντος. Ἡρχισε λοιπὸν διὰ Μιχαὴλ νὰ γίνεται προσωπικότης καὶ οἱ Βουκολάριοι,— εἶναι περιττὸν νὰ σᾶς τὸ εἴπω,— καθίσταντο πολὺ περιποιητικοὶ πρὸς αὐτὸν διὰ κάθε ἐνδεχόμενον. Δὲν γὰρ οὐτισμὸς διὰ ιδιοτελεῖς σκέψεις τόρα. Οἱ αὐτοκράτωρ εἰχε συναρπάσει πάντας, καλούς καὶ κακούς, εἰς μίαν πνοήν ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐνεργητικότητος, ὥστε νὰ μὴ σκέπτωνται πλέον ἢ περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας καὶ νὰ ἐργάζωνται πάντες διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀμύνης τῆς πόλεως, γῆτις κατέστη ἐν ἀπέραντον στρατόπεδον, ὅπως δὲ Κεράτιος κατέστη δὲ εὑρύτατος τῶν ναυτατάθμων. Καθ' ἑκάστην λίαν πρωτὶ δὲ αὐτοκράτωρ ἐξήρχετο διὰ τῆς Χρυσῆς Πύλης διὰ νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὰ ἔξω τοῦ τείχους στρατόπεδα καὶ δλόσκληρος σχεδὸν ἡ Κωνσταντινούπολις, γῆτις εἰργάζετο εἰς τὰ προτειχίσματα καὶ τὴν τάφρον, ἔρριπτε τὸ πτύον καὶ τὴν σκαπάνην διὰ νὰ τρέξῃ νὰ τὸν ἰδῃ καὶ νὰ τὸν ἐπευφημήσῃ. Ἱππευε μετὰ χάριτος θυμοειδῆ λευκὸν ἵππον κρατῶν συνήθως διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς ἥνια καὶ χρυσοῦν δικανίκιον, καὶ φέρων πολεμικὸν κράνος τὴν πτερωτὴν τροπαιουχίαν, καὶ τὴν πορφυρᾶν χλαιμύδα, ὑπὸ τὴν δοποῖαν ἔλαμπεν δὲ θύρας ἐπὶ χρυσοῦφάντου χιτῶνος. Ἐφόρει τὰ ἐρυθρὰ τσαγγία μὲ λίθων καὶ μαργάρων ἀετούς. Ἡ σέλλα γῆτο μετ' ἀετῶν μαργαριταρεῖνιν, ἔχουσα μαργέλιον ἐμπρός καὶ ὅπιστον ἀπό δὲ τοῦ μετώπου τῆς κεφαλαρέας τοῦ χαλιναρίου ἐκρέματο τοῦφα μετὰ φοινίκων καὶ κόμπωσις. Τὸ δὲ ἐπανωσκέπιον γῆτο λευκὸς κάμπιος γέμων κόκκινα ἀετόπουλα. Δύο πεζοὶ κούρσορες ἐκράτουν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοὺς χρυσοῦς χαλινούς, καὶ δὲ πρωτοκυνηγὸς ἐβάδιζε παρὰ τὸν ἀριστερὸν ἀναδολέα: δύο ρομφαιοκράτορες ἔφιπποι ἔφερον ἐπίχρυσα δόρατα καὶ ἀπιθασ μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ

αὐτοκράτορος. Εἰς τινα ἀπόστασιν ἡκολούθει ὁ μέγας Δομέστικος, μετὰ λαμπροῦ ἐπιτελείου, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Μάγιστρος, τοῦ παλατίου, ἡγεμών τῶν φρουρούντων τὸν βασιλέα, μετ' ἀποσπάσματος Παλατίνων καὶ Σχολαρίων. Πλεῖστοι ἄλλοι ἡκολούθουν, εἰ Πρωτοστράτορες, ὁ Λογοθέτης, ὁ Πρωτοδεσπότις, ὁ Κουροπαλάτης, ὁ Πιγκέρνης, οἰνοχόος, μὲ πολυτελεῖς ἐπενδύτας, τὰ σκαραμάγκια, καὶ μὲ πράσινα πέδιλα, ὁ μέγας στρατοπεδάρχης, ὁ Παρακοιμώμενος ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Παιδοπούλων καὶ Κοιτωναρίων μετὰ χαλκίνων θωράκων, ὁ Πρωτοσπαθάριος, ὁ Πρωτοκάρδιος τοῦ βασιλικοῦ δρομωνίου, ὁ Πρωτοπαπᾶς, ὁ Πρωτηκήριος ἀρχων τῶν βασιλικῶν σαλπιστῶν, ὁ Ρεψερενδάριος, ὁ Κυαίστωρ καὶ πλεῖστοι ἄλλοι αὐλικοὶ ἀξιωματικοί, μετὰ τοὺς δροίους αἱ σχολαῖ κατὰ λόχους, πελεκυφόροι· Βαράγκοι, Βαρδαριῶται, Νεμίτσοι, Τσάκωνες, Ἀρμένιοι μὲ ποικίλας στολὰς καὶ στιλβοντα δόπλα. Πάσης δὲ τῆς μακρᾶς ταύτης παρατάξεως προηγοῦντο οἱ ἔθδομάριοι· Ἐξουσιότορες, χρυσάσπιδες καὶ χρυσεολόγχαι, τὰ φλάμουλα καὶ τὰ βάνδα, εὐθὺς δὲ πρὸ τοῦ βασιλέως οἱ Σιλεντιάριοι, «ἐπιστάται τῆς ἀμφὶ τὸν βασιλέα σιγῆς», καὶ οἱ Σπαθάριοι μὲ τὰ ἡμιπελέκια καὶ οἱ ἔξι συρτοὶ ἵπποι ἀλλαγῆς διὰ τὸν αὐτοκράτορα. Πολλάκις δὲ ἐντὸς τῆς αὐτῆς γῆμέρας καὶ μετὰ ὅκτακρον διηγενεκῆ ἱππηγλασίαν Λέων ὁ Γ' ἐπέδαινε τοῦ δρόμωνος, ὅπως ἐπιθεωρήσῃ τὰ ἔργα τοῦ ἐπιθαλασσίου τείχους καὶ παρακολουθήσῃ τοῦ στόλου τὰ γυμνάσια, συνοδευόμενος γύν ἀπὸ ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς τῶν πλωτῶν, δρουγγαρίους καὶ ἀμηραλίους καὶ κόμητας, μεταξὺ τῶν δροίων εἰχε τὴν θέσιν του καὶ ὁ Μαχαίρη.

Δὲν θὰ διηγηθῷ μεν ἐδῶ τὴν μακρὰν καὶ ἔνδοξον πολιορκίαν καὶ πᾶς σιγά σιγά ὁ Λέων κατεπόνησε καὶ τέλος κατέστρεψε τὸν στρατὸν καὶ τὸν στόλον τῶν Ἀράθων καὶ ἔτωσε τὸ Βυζάντιον δι' ἐπτὰ αἰδηνας, τὴν αὐτὴν ἐποχὴν καθ' γὰν Κάρολος ὁ Μάρτελος τοὺς ἀπώθει ἐκ τῆς Γαλλίας. Τὸν στόλον των ἰδίων γῆθελε νὰ ἐξαφανίσῃ· ὁ στρατός των τότε θὰ ἔμενεν εἰς τὸ ἔλεός του. «Οταν ἐθεώρησε κατάλληλον τὴν στιγμὴν διὰ τὸ δριςτικὸν απύγμια, ἀνακαλέσας τὰς ἀνιχνευτικὰς γαλέας, ὑψώσεν ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως, κατὰ τὸ γύν Σαρδίη μπουργοῦ, τὸ σῆμα τῆς ἀπάρσεως καὶ οἱ δρόμωνες πρῶτοι ἐκπλέουν βραδέως τοῦ Κερατίου, παρακολουθοῦν αἱ οὐζίαι τῶν μαυροθαλασσιῶν, αἱ πάμψυλοι καὶ τὰ βαρέα χελάνδια. «Ολαι αἱ μοῖραι εἰς πυκνὴν φάλαγγα προσπαθοῦν ν' ἀναπτυχθοῦν εἰς τ' ἀνοικτὰ τῆς Προφοντίδος· ἀλλ' ἥδη οἱ ἀγρυπνοί· Αγαρηνοὶ καταφθάνουν ἐξ ὅλων αὐτῆς τῶν δρμητηρίων ὅπὸ τὴν ὄθησιν κωπῶν καὶ λατιγίων. Ἐπιπίπτουν στροβιλίζοντες καὶ ὠρυόμενοι περὶ τὴν μάζαν τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου. Ζητοῦν νὰ κλονίσουν τὸν ἀντίπαλον, νὰ τὸν διασπάσουν, νὰ τὸν συντρίψουν εἰς τελικὴν ἔφοδον. Οἱ δρόμωνες ἀναμένουν ψυχραίμως τὴν πρώτην σύγκρουσιν, λικνιζόμενοι κανονικῶς ὅπὸ τοῦ κύματος, ἐνῷ ἐπὶ τῶν ἔυλονάστρων αὐτῶν σελαγίζουν οἱ θύρακες τῶν δπλιτῶν καὶ αἱ στιλβουσαὶ παλίντονοι πολεμικαὶ μηχαναί. Έκ τῶν μουσουλμανικῶν σκαρφῶν ἔρχεται κατὰ διαλείμματα θύελλα

βελῶν, τὰ δύοια πίπτουν συρίζοντα ἐπὶ τῶν δρομώνων καὶ καρφώνονται μ' ἔνα ἔγρον ἕχον ἐπὶ τῶν προασπιστηρίων καὶ τῶν ἀσπίδων. Ἡ ἀπάντησις δὲν βραδύνει, φοβερὰ καὶ κεραυνοβόλος. Ἐν σῆμα κυματίζει ἐπὶ τοῦ ἐπιστηλίου τοῦ μεγάλου Δρουγγαρίου καὶ ἐκ τῶν μὲ ἄγριον μορφασμὸν χασκόντων στομάτων τῶν ἐπιχρύσων λεόντων τῶν πρωφρῶν μυκραὶ φλόγες ἔξακοντίζονται. Πυρίνη βροχὴ πίπτει ἐπὶ τῶν σκρακηγῶν σκαφῶν μὲ λάμψεις ἀποτυφλωτικάς, μὲ τριγμούς ἀπαισίους. Ματαίως οἱ Μουσουλμάνοι ἐθωράκισαν μὲ μεταλλίνας πλάκας τὰ πλοῖά των· ματαίως ἐκάλυψαν διὰ στρωμάτων ὅμμου τὰ καταστρώματά των. Τίποτε δὲν δύναται νὰ σταματήσῃ τὴν μανίαν τοῦ καταχθονίου ρευστοῦ. Τὸ ἀσθεστον αὐτὸ πῦρ προσκολλάται ἐπ' αὐτῶν καὶ τοὺς ἀκολουθεῖ καὶ φεύγοντας. Ἀλλ' εἰναι πολλοί, ἀτελείωτοι, καὶ ὁ βυζαντινὸς ναύαρχος βλέπει τὴν γραμμὴν τῶν δρομώνων διασπωμένην. Δευτέρα καὶ τρίτη ἐπιθεσις τοὺς κλονίζει· καὶ ἄρχεται· γὰρ σῶμα πρὸς σῶμα συμπλοκή, ἐνῷ μὲ ὑπόκωφον βόγγον αἱ μηχαναὶ ἔξακολουθοῦν ἐκτινάζουσαι βαρέα βλήματα καὶ σωρούς λίθων. Μέγας δρόμων τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος κυκλοῦται ὑπὸ δέκα ἑκθρικῶν. Προσπαθοῦν γὰρ τὸν κυριεύσουν, ἐνῷ διακόσιοι ρωμαλέοι κωπηλάται εἰς δύο ἑκατέρωθεν σειρὰς ἀγωνίζονται νὰ τὸν ἀπαλλάξουν καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἀγγῆμα μάχεται λυσσωδῶς. Ὁ σιφωνάρχης, χαρακωμένος μετὰ τῶν πυροτεχνιῶν του ὅπισθεν τοῦ πρωραίου προασπιστηρίου, χειρίζεται ἐπιτυχῶς τοὺς μακροὺς καὶ εὐλυγίστους αὐλούς, ὡν γὰρ κάτω ἄκρα βυθίζεται ἐντὸς τῶν λεβήτων τοῦ καταστρεπτικοῦ μίγματος. Ήδη πολέμιος διερχόμενος πρὸ αὐτῶν πάραυτα συναρπάζεται εἰς στροβίλον πυρός. Ἀλλοι πλευρικοὶ σιφωνες ἔξερεύονται τὸ ὑγρὸν πῦρ γύρῳ αἱ βαλλίστραι καὶ οἱ ὅνκυροι τὸ σφενδονίζουν ἐντὸς εὐθραύστων ἀγγείων. Τολμηρότερον τῶν ἄλλων, ἐν ἀραβικὸν σκάφος πίπτει μὲ τὴν πλευρὰν ἐπὶ τοῦ δρόμωνος· βέλη, λίθοι, σιδήρινα βλήματα διασταυροῦνται χαλαζῆδόν. Οἱ χειροσιφωνες ὑπερισχύουν· δι πυράρχης μεταχειρίζεται καὶ τὰ πλήρη ζέοντος ἐλαῖου καὶ λίπους ἀγγεῖα. Ἀπὸ τοῦ ἔνδος ἄκρου εἰς τὸ ἄλλον τῆς ἑλληνικῆς παρατάξεως τὸ πῦρ ἀστράπτει, τρίζει· ἐκκωφαντικός θόρυβος καὶ ἀσφυκτικός καπνὸς πληροῖ τὴν ἀτμοσφαῖραν, ἀληθής θρίαμβος πυρός. Τὰ πλοῖα καίονται εἰς γιγαντώδεις πυράς γὰρ καταποντίζονται ἐν μέσῳ ἀπεριγράπτου ιαχῆς κραυγῶν καὶ βλασφημῶν. Πίπτουν τὸ ἔν ἐπὶ τοῦ ἄλλου· ἀναφρίκιον ὑπὸ τὸν κλονισμὸν τῶν συρράξεων καὶ τῶν ἐκρήξεων. Οἱ πύραυλοι λάμπουν ὡς πύρινοι ὅφεις καὶ μὲ τὰς θαυμωτικάς ἐκρήξεις των καταλάμπουν διὰ μυρίων χρωμάτων τοὺς στιλπνούς θώρακας τῶν Σκανδιναύων μισθοφόρων συμπλεκομένων μετὰ τῶν μαύρων ὡς δαιμόνων πολεμιστῶν τῆς Νουδίας. Τὸ πᾶν προσλαμβάνει διαστάσεις φανταστικάς, σχήματα παράδοξα, ἐνῷ γὰρ νῦν δλονέν καταβαίνει. Καὶ γύρῳ-γύρῳ τῆς ἀπειρομεγέθους συμπλοκῆς, ἐν τῇ φρικώδει βροντῇ τῆς μάχης, γὰρ θάλασσα μέχρι τῶν ἀκτῶν τοῦ Βοσπόρου καὶ τῆς Προποντίδος ὑπὸ τὸν ἀστερόεντα οὐρανὸν χύνει ἐν τῷ ἔλαφρῷ κυματισμῷ τῆς μυριάδας ποικιλοχρώμων ἀνταυγειῶν.

‘Η νίκη ἐν τούτοις ἀμφιβρέπει καὶ ίδού νῦν καιρός διὰ τὸν αὐτοκράτορα νὰ ἐπέμβῃ μετὰ τῆς ἴσχυρᾶς ἐφεδρείας του. ’Απαίρει τοῦ Βουκολέοντος τάξις ὡς πρωτόπλουν τὸν « Ἀγιον Θεόδωρον τὸν στρατηλάτην » καὶ σχηματίσας τὰ πλοῖα του εἰς τριπλέμβολον. Κτυπᾷ πλευρικῶς τοὺς Ἀραδας ἐκεῖ ὅπου κάμνουν τὰς μεγαλειτέρας προόδους. Οἱ νέοι δρόμωνες σπείρουν πανταχοῦ τὸν ὅλεθρον. Οἱ πολέμιοι, ἀπροσδοκήτως προσθληθέντες, στρέφουν ν' ἀμυνθοῦν καὶ τότε προέρχονται εἰς ἀπεριγραπτὸν σύγχυσιν. ‘Ο Μελιγούας εἰσορμᾷ εἰς τὸ πυκνότερον τῶν πολεμίων καὶ ἀφοῦ ἐνέπρησε δύο διαδοχικῶς ἐμίρας, ἐπιπίπτει κατ' αὐτῆς τῆς ναυαρχίδος τοῦ νέου ἀρχιναυάρχου Γεζίδη, τὸν διποτὸν φονεύει. Οὐδεὶς ἀξιωματικὸς ἔξετέλεσεν ἐκείνην τὴν ἡμέραν λαμπρότερον τὸ καθῆκόν του. ’Αλλ’ εἰς ἐμίρης φεύγων τὴν πρῷραν τοῦ αὐτοκράτορος πίπτει ἐπὶ τοῦ Μελιγούα καὶ τὸν ρίπτει ἐπὶ τῆς καιομένης ἀραδικῆς ναυαρχίδος, γῆτις τοῦ μεταδίδει τὸ πῦρ. Δὲν ὑπάρχει τότε πλέον διὰ τὸν « Ἀγιον Θεόδωρον τὸν στρατηλάτην » σωτηρία· καὶ δὲ Μελιγούας, μὲν ἐτοιμότητα συγκεντρώσας ταχέως τὸ πλήρωμά του, εἰσπηδᾷ ἔιφήρης εἰς τὸ σκάφος τοῦ ἐμίρου. ’Αλλος δημως Σαρακηνὸς προστρέχει καὶ δὲ ἀγών μεταβάλλεται εἰς τρομερὰν πεζομαχίαν ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων. ’Ο Μιχαήλ πίπτει πρηγῆς βαρέως πληγωθείς, ἐνῷ δὲ λεία του καταποντίζεται. Οἱ ναῦται του τὸν σώζουν διὰ μικροῦ ἐφοικίου ἐπὶ τοῦ δρόμωνος τοῦ αὐτοκράτορος, διστις ἐπαναπλέει ἐν θριάμβῳ εἰς τὸν Βουκολέοντα. ’Ολα τὰ τείχη ἥσαν φωταγωγημένα· χιλιάδες στομάτων φάλλουν: « Τῇ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια, ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια... » καὶ χιλιάδες στομάτων κραυγάζουν « Λέοντος πολλὰ τὰ ἔτη ». Οἱ Βαράγγοι ζητοῦν τὴν ἀδειανὰ δψώσουν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τὸν αὐτοκράτορα. Οὕτω τὸν φέρουν εἰς τὸ Παλάτιον ἐν μέσῳ κυμάτων λαμπαδηφοροῦντος λαοῦ.

Εἰς μίαν σκοτεινὴν ἄκραν τοῦ κρηπιδώματος δὲ Ὑπατία καὶ διγέρων Ἀλύπιος δέχονται ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Θεοφίλου καὶ τῶν ναυτῶν τὸν ἡμιθανῆ Μιχαήλ καὶ μετὰ προφυλάξεων ἀπεριγράπτου στοργῆς μεταφέρουν αὐτὸν εἰς τὸ μετόχιον τῆς μονῆς τῶν Στρουθίων, ὅπου τὴν ἐπαύριον δὲ μέγας Μαγίστρος ἔρχεται νὰ μάθῃ περὶ αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως.

Ἡ Ὑπατία κλεισμένη ἀπὸ ἀρχῆς τῆς πολιορκίας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἔδειξε πολλὴν καρτερίαν φυχῆς διὰ νὰ μὴ ἀπομακρυνθῇ τοῦ πεδίου τοῦ ἀγῶνος, ὅπου τὰ πάντα τὴν κρατοῦν. Αὐτοκρατορικὸν διάταγμα ἔξενθαλε τῆς πόλεως πάσας τὰς ἀργάς γαστέρας καὶ δὲ Ὑπατία μετεβλήθη εἰς ἐργάτιδα τοῦ χιλιοστήλου πυροτεχνουργείου, διὰ νὰ μείνῃ, θυσιάζουσα πρὸς ὕραν τὴν λευκότητα τῶν χειρῶν της εἰς τὴν ξύμωσιν τοῦ νίτρου, τοῦ θείου, τῆς ρητίνης, τοῦ ἀνθρακος καὶ τῶν ἀλλων εὐφλέκτων ὄλων, ἐκ τῶν ἐποίων κατεσκευάζοντο αἱ ἐμπρηστικαὶ σκευασίαι τῶν Βυζαντινῶν. Ἀργότερα ἐγένετο δεπουτάτα, διὰ νὰ βοηθῇ εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀλυπίου ὄργανωθὲν θεραπευτήριον, διερχομένη στιγμὰς ἀπογνώσεως καὶ τρόμου, δισάκις διέκρινεν ἐκ τοῦ τείχους τὴν μοῖραν τοῦ Μιχαήλ

ἐκπλέουσαν τοῦ Βουκολέοντος. Τὴν ἡμέραν τῆς τελευταίας μάχης ἀπὸ πρωΐας εὑρίσκετο ἐπὶ τῷ ἐπάλξεων παρακολουθοῦσα τὰς λάμψεις καὶ τὰς βροντὰς τῆς ἐν τῷ πελάγει μακρὰν συγκροτουμένης μάχης, ὅταν δὲ εἶδε τοὺς αὐτοκρατορικοὺς δρόμιωνας νὰ παραπλέουν τὸ τεῖχος, ἥρχισε τρέχουσα, τρελὴ καὶ λυσίκομος, ἐπὶ τῷ ἐπάλξεων πρὸς τὸ Ἐπιταπύργιον, ώσει νὰ ἡδύνατο νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτούς, σύρουσα μαζὶ τῆς ὠχρὸν καὶ ἀσθμαίνοντα τὸν ταλαιπωρὸν Ἀλύπιον. Τότε εἶχε καὶ τὴν ἀτυχίαν εἰς τὸν τρελὸν αὐτὸν δρόμον νὰ χάσῃ τὴν Σύνοψίν της, τὸ ὥραῖον ἐνθύμιον τῆς ἀρχόντισσας Μελιγούα, τοῦ δποίου τὸ περιθώριον εἶχε γεμίσει ἀπὸ τὰς σκέψεις της καὶ τὰ δυνειρά της. Ἡτο πάντοτε ἀπαρηγγόρητος διὰ τὴν ἀπόλειαν αὐτὴν.

Ἡ θεραπεία τοῦ Μιχαὴλ ὑπῆρξε μακρά· μετὰ φρικῶδεις ἀλγηθόνας ἔθυθισθη εἰς πολυγήμερον ὕπνον. Ὁ αὐτοκράτωρ ἐπισκεψθεὶς αὐτὸν ἐφάνη τελείως ἀπηλπισμένος καὶ ἀσπασθεὶς αὐτὸν ἀπέθηκε παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν του τὸ χρυσόβουλλον, δι' οὗ τὸν προῆγεν εἰς Μέγαν Δρουγγάριον. Τέλος βογθείᾳ τῆς ρωμαλέας αὐτοῦ κρίσεως ἀνέρρωσε τελείως· ὅταν δὲ οἱ ιατροὶ ἔκριναν ἀκινδύνους τὰς συγκινήσεις, ἡ Ὑπατία ἐξετύλιξε πρὸ αὐτοῦ τὸ διάταγμα, τὸ δποίον μετὰ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ναυάρχου τοῦ ἔδιδε καὶ τὴν Δωροθέαν Βουκιλλαρίου. Ἡ γενναία κορασίς ἤξευρε νὰ καλύπτῃ ἐπιμελῶς τὴν ιδίαν της πληγήν.

Ο Μιχαὴλ ἔλαβε τὸ διπλωματικό μετὰ χαρᾶς, ώμιλησε περὶ τῆς εὐκαιρίας νὰ βοηθήσῃ τὸν αὐτοκράτορα εἰς τὸ ἔργον του καὶ δὲν εἶπε τίποτε περὶ τῆς ὥραίας Δωροθέας.

* * *

Δέος σχεδὸν ἔτη ἔχουν παρέλθει ἀπὸ τῆς μεγάλης ναυμαχίας. Οἱ Μουσουλμάνοι οὔτε ὅρεξιν, οὔτε δυνάμεις ἔχουν πλέον νὰ ἐμφανισθοῦν εἰς τὰς ἑλληνικὰς θαλάσσας· κενώσαντες δὲ καὶ τὴν Μελιράν· Ασίαν ἔχουσιν ἀποσυρθῆνες εἰς τὴν Συρίαν καὶ τὴν Μεσοποταμίαν δῆπου καταγίνονται εἰς οἰκογενειακὰς ἔριδας. Ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ καθ' ἄπασαν τὴν αὐτοκρατορίαν τὰ ἔργα τῆς εἰρήνης ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ προσδειτικοῦ αὐτοκράτορος λαμβάνουν γέαν ἀνάπτυξιν καὶ ἐπουλώνουν τὰς πληγὰς τοῦ πολέμου. Οἱ διάτοποι οὐρανῶν καταδιωχθέντες εἰσέρχονται καὶ πάλι: εἰς τὴν κυριότητα τῶν ατημάτων των καὶ παντοιοτρόπως βογθοῦνται δύος ἐπανορθώσουν τὰς ζημίας των. Λέων δὲ Ἰσαυρος θέλει πρὸ παντὸς νὰ ἀνταμείψῃ καὶ περιθάλψῃ τοὺς συμμαχητάς του. Οὐδεὶς λησμονεῖται πολὺ διλιγότερον δὲ Μιχαὴλ Μελιγούας, ὅστις μέγας Δρουγγάριος τοῦ στόλου λησμονεῖ ἐντελῶς ἔαυτὸν διὰ νὰ φροντίζῃ μόνον διὰ τοὺς διάτοπους αὐτούς. Ἀλλ' δὲ αὐτοκράτωρ, ὅστις ἐννοεῖ ν' ἀνασυγκροτήσῃ καὶ ἐνισχύσῃ τὴν ἀριστοκρατίαν τῆς αὐτοκρατορίας, δὲν δύναται νὰ παρέδῃ τοιαῦτα στοιχεῖα. Ἀναθέτει εἰς τὸν Θεόφιλον, κληγέντα ἐπὶ τούτῳ εἰς τὸ Τρίκλινον, τὴν φροντίδα τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ πύργου τῶν Μελιγούα καὶ τὴν παλιγόρθωσιν τῶν καταστραφέντων

κτηγμάτων των, παρέχων ἄφθονα τὰ μέσα. Ὁ Θεόφιλος εἶναι νῦν πλούσιος ἀνὴρ καὶ ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τῶν καταφράκτων Λωρίκατων. Μετὰ τὴν ἑνδοξὸν καταστροφὴν «Ἀγίου Θεοδώρου τοῦ στρατηλάτου» καὶ τὸν μηδενισμὸν τὸν ναυτικῶν δυνάμεων τοῦ πολεμίου, μὴ ἐννοῶν νὰ μένῃ ἀργός, εἰχεν ἀποδῆ ἵες τὴν ἔηράν καὶ κατετάχθη εἰς τὸ ἴδιον νούμερον τῶν καταφράκτων διὰ νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῶν λειψάνων τῆς στρατιᾶς τοῦ Μωλεσμᾶ· εἶχε δὲ τὴν τύχην νὰ πέσῃ εἰς χειράς του δὲ ἐμίρης Σεΐφ, συγγενῆς τοῦ Καλίφου, ἐξαγορασθεὶς μετὰ τὸν πόλεμον διὰ γενναίων λύτρων. Ὁ Θεόφιλος ἐτέθη εἰς ἔργον μὲ τὴν ἀγάπην, τὴν δποίαν ἔχουν οἱ παλαιοὶ στρατιωτικοὶ πρός τὴν οἰκοδομικήν καὶ τὴν οἰκονυρωσύνην. Ὁ πύργος ὅψωσε τὰ τεράστια τείχη του ἀκριθῶς ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου σχεδίου. Ἐσωτερικῶς ἀνεπτύχθη μεγάλη πολυτέλεια. Δάπεδα, φανώματα καὶ τοῖχοι ἀπήστραπτον ἐκ τῶν λαμπρῶν φηφιδωτῶν, ἀτινα ἐξετέλεσαν οἱ λεπτότεροι καλλιτέχναι τοῦ Βυζαντίου. Ὁ πρόδομος τῆς αιθούσης τῆς δεξιῶσεως, τῆς δποίας γη μακρὰ ζωοφόρος παρίστα τοὺς ἄθλους τοῦ οίκου τῶν Μελιγούα, κατεκοκοσμήθη διὰ πανοπλιῶν καὶ σημαιῶν ἀραβικῶν, λαφύρων τοῦ τελευταίου πολέμου. Ὡργανώθη δὲ καὶ γη ὑπηρεσία μετὰ πάσης προσοχῆς. Ἐκανονίσθησαν αἱ στολαι τῶν θυρωρῶν, τῶν οἰκετῶν, τῶν φρουρῶν, πᾶσαι μὲ τὰ διασταυρούμενα ἕιφη, τὸ ἐμβλημα τῶν Μελιγούα. Τὰ περὶ τὸν πύργον ἀνεδασώθησαν· τὰ καταστραφέντα ὑδραγωγεῖται καὶ οἱ πίδακες ἡγανθώθησαν καὶ τὸ πᾶν ἀνεκανινίσθη. Μόνον γη πενιχρὰ ἀγροικία τοῦ καιροῦ τῆς ἀφανείας διετηρήθη ἀθικτος. Ἡτο γη γνώμη τῆς Ὑπατίας, τὴν δποίαν συνεμερίσθη καὶ δ Μιχαήλ. Εἰς τὴν ἐπιπλωσιν καὶ διακόσμησιν ἐν γένει τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ μεγάρου ἐπεστάτε· γη Ὑπατία. Ἡτο ἀκόμη ἐν καθῆκον, τὸ δποίον ἐνόμιζεν ὅτι ὕφειλεν εἰς τὸν οίκον Μελιγούα, εἰς τὴν σκιάν τῶν παλαιῶν της κυρίων, εἰς τὸ βαθὺ καὶ κρυφόν της αἰσθημα διὰ τὸν Μιχαήλ, τοῦ δποίου νῦν παρεσκεύαζε τὴν οἰκίαν διὰ νὰ δεχθῇ ἀλλην! Διότι ἦδη ἔκοινολογοῦντο πολλὰ εὐχάριστα καὶ οἱ Βουκιλάριοι ἀφιναν νὰ λέγωνται. Εἰσήρχοντο μάλιστα καὶ ἐξήρχοντο εἰς τὸν ξένον πύργον μὲ ἔνα ἀέρα ἀπεριγράπτου οἰκειότητος καὶ σχεδὸν ἐπετήρουν τὸ ἔργον τοῦ Θεοφίλου μὲ ὑφος οἰκοδεσπότου. Ἡ Ὑπατία ἔκυριαρχεῖτο τόρα ἀπὸ μίαν νέαν σκέψιν. Πῆδε θὰ ἥτο δυνατόν νὰ ἐπανέλθῃ μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὸ μοναστήριον, δποιού ηθελε καταφύγη, διὰ ν' ἀφοισιαθῇ εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων τοῦ Μιχαήλ καὶ νὰ ἔσχακολουθῇ νὰ τὸν ἀγαπᾷ εἰς αὐτὰ τούλαχιστον. Ὡ, πῶς θὰ τὰ ἡγάπα! Καὶ μὲ τὸ ὄνειρον αὐτὸ εἰς τὸ κεφάλι δλονέν ἔφινε τὸ παλάτιον διὰ νὰ μεταβαίνῃ εἰς τὴν μικράν ἀγροικίαν καὶ νὰ κλείσται ὥρας δλοκλήρους μὲ τὰς ἀναμνήσεις της, τὰς δποίας ἀνεκάλει μίαν - μίαν εἰς τὸν νοῦν της, ἀφοῦ δὲν είχε πλέον τὴν ὥραιαν Σύνοφίν της, εἰς τὸ περιθώριον τῆς δποίας είχε γράψει δληγη της τὴν ζωήν. Ἡ Ὑπατία δὲν ἥτο πλέον γη ἀφελής κορασίς, τὴν δποίαν είχαμεν γνωρίσει. Μὲ τὸν καιρὸν είχεν ἔξελιχθῇ εἰς ἀδράνη βυζαντινήν κυρίαν μ' ἐπιμελημένους τρόπους, μὲ ὀλίγον ἀγέρωχον στάσιν, ὡς κόρη ἥρωος, πολυτελῆς

~~~~~

τὴν ἀμφίεσιν, διότι μ' ὅλην τὴν ἀπελπισίαν της, ἵτο ὅλιγον φιλάρεσκος. Είναι ἀληθὲς ὅτι είχε χάσει ὅλιγον τὸ ὥραῖον χρῶμα τῆς ἄλλοτε ἀλλ' ἡ ὠχρότης αὐτῆς, πλαισιουμένη ἀπὸ θαυμασίαν ἐβενίνην κόμην, ἔξηρε τὴν ἴδεωδη καλλονήν της,— καὶ ὁ πλέον ἀδιάφορος διαβάτης. Ἰστατο διὰ νὰ τὴν θαυμάσῃ. Αἱ χεῖρες της, αἴτινες πρὸ πολλοῦ είχαν ἀφῆσει τὰ ἔργα τῆς ἀγροικίας καὶ τοῦ χιλιοστήλου, ἦσαν χεῖρες βασιλίσσης. Ἡτο εὔσωμος, είχε τὸ βαθὺ βλέμμα, τὸ ὥραῖον στόμα, τὴν λεπτοφυῆ ρῖνα τῶν Ἑλληνίδων τοῦ Βυζαντίου, τὰ δποία συναντᾶς ἀκόμη εἰς τὰς κόρας τῶν Ψαμαθειῶν καὶ τῶν Ταταύλων⁹.

'Αλλ' ἥδη τὰ πάντα εἰς τὸν πύργον είναι ἔτοιμα καὶ ἡ ἡμέρα τῶν ἐγκαινίων ἐπέστη. Πρὸ τῶν πυλῶν ἔχουν συρρεύσει ὅλα τὰ χωρία τοῦ Βοσπόρου· ἐντὸς δὲ τοῦ παλατίου ὅλοι οἱ ἄρχοντες τῶν περιχώρων καὶ ὅλοι οἱ Μελιγούα. Φυγόντες ἐκ Ρόδου κατὰ τὴν στάσιν τῶν Ὀψικιανῶν, ἀκολουθήσαντες τὸν Λέοντα εἰς τὸ Ἀμόριον, διαπρέψαντες εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν Ἀράδων, συνέρχονται τόρα, ὅλον τὸ συγγενολόγιον, νὰ ἔστρασσι τὴν ἀνόρθωσιν τοῦ οἴκου των. Αἱ λαμπροστόλιστοι αὐτῶν γυναικες, λαμπάνουσιν ἐκ τῶν βραχίονων τὴν παράμερα ἰσταμένην Ὑπατίαν καὶ ἔρχονται νὰ τοποθετηθοῦν εἰς τὸ δεξιὸν τοῦ χρυσοκεντήτου οὐρανοῦ, ὅφ' ἐκ νάθηται ὁ Μιχαὴλ μὲ τὴν ἀφαντάστου πολυτελείας στολὴν τοῦ μεγάλου Δρουγγαρίου, φέρων τὸ χρυσοκέντητον σκαραμάγγιον μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ αὐτοκράτορος ἐπὶ τοῦ στήθους. Πλησίον του ἴσταται ὁ Θεόφιλος τραχὺς καὶ ἀρήϊος, λάμπων εἰς τὸν θώρακά του. Ἀριστερὰ ἴστανται οἱ ἀνδρες, μεταξὺ τῶν δποίων καὶ οἱ Βουκιλλάριοι καὶ ἄλλοι γείτονες μεγιστάνες, στηριζόμενοι ἄλλοι εἰς τὰ ἔιφη των καὶ ἄλλοι εἰς χρυσὰ δικανίκια. Μεταξὺ τῶν κυριῶν διαφέρεται ἡ Δωροθέα, ἀστράπτοις αἱ ἔξι ἀδαμάντων καὶ χαιρετῷ ὅχι μὲ τὸ σύνηθες προστατευτικὸν ὅφος της, ἀλλὰ μὲ βαθείας ὑποκλίσεις καὶ πολλὰ μειδιάματα τὴν Ὑπατίαν, ἥτις τρέμει ὡς τὸ φύλλον. Πάντες ἐν τούτοις τὴν θεωροῦν καὶ διμιλοῦν περὶ τῆς καλλονῆς της. Εἰσέρχονται οἱ Ἱερεῖς· ὁ Μιχαὴλ ἐγείρεται καὶ φάλλεται ἢ διξιολογία. Τῆς εὐκαιρίας αὐτῆς δράττεται ἡ Ὑπατία διὰ νὰ ἔξοιλισθήσῃ σιγὰ-σιγὰ ἔξω τῆς ἀπεράντου αἰθούσης. Δέν δύναται ν' ἀνθέηῃ πλέον. Ἐγγίζει ἡ στιγμὴ βέβαια, καθ' ἥν ὁ Μιχαὴλ θέλει διδγήσει εἰς τὸ ἐγγὺς αὐτοῦ κενὸν ἐδώλιον τὴν Δωροθέαν, εἰς τὴν δποίαν τὸ ἀξιωμα τοῦ γένους χαρίζει τοιαύτην εὐτυχίαν. Είναι δίκαιον. Εἴθε νὰ ἦναι πάντοτε εὐτυχεῖς! 'Αλλ' αὐτὴ θὰ φύγῃ. Εἰσέρχεται εἰς τὸ ἐνδιαίτημά της. Ἀπορρίπτει τὴν πολυτελῆ αὐτῆς περιθολήν καὶ ἐνδύεται φαιόχρουν ταξιδιωτικὸν ἐνδυμα. 'Ο γέρων Ἀλύπιος τὴν ἀναμένει καὶ πάλιν εἰς τὴν Κυπαρώδη ἀκτήν. 'Αλλὰ θέλει νὰ ἀποχαιρετίσῃ ἀκόμη μίαν φοράν τὴν μικρὰν ἀγροκίαν, ὅπου είχε διέλθει τὰς μόνας της εὐτυχεῖς ἡμέρας καὶ ἀναμένει νὰ σκορπίσῃ τὸ πλήθος τῶν κεκλημένων διὰ νὰ ἔξελθῃ. 'Η μεγαλοπρεπής σύναξις ἀρχεται ὄντως διαλυομένη. 'Ακούονται οἱ κρότοι τῶν πτερνιστήρων καὶ τῶν ἔιφων τῶν καταβαινόντων τὰς καλλιμαρμάρους κλίμακας καὶ κατόπιν ἔξω αἱ ζητωκραυγαὶ τοῦ πλή-

θους και τὰ «εἰς πολλὰ ἔτη». «Ἐπειτα ἀκούεται ὁ θόρυβος και ἡ ὄχλοδοὴ τῆς ρόγας, τῆς διανομῆς δηλαδὴ τῶν φιλοδωρημάτων εἰς τοὺς χωρικούς. Τέλος δὲν ἀκούεται τίποτε πλέον. Ἀρχίζει νὰ κατέρχεται ἡ νῦξ. Ἡ Ὑπατία σπογγίζει τὰ δάκρυά της και ἐξέρχεται πλαγίας πυλίδος και βαδίζει πρὸς τὴν ἀγροικίαν. Ἐκπλήγτεται βλέπουσα τὴν θύραν, τῆς δποίας αὐτὴν κρατεῖ τὸ κλειδίον, ἥμιλάνοικον και φῶς ἐν τῷ θαλάμῳ. Ἄλλ᾽ εἶναι ἀρκούντως θαρραλέα εἰς τὰ τοιαῦτα. Ὡθεὶ τὴν θύραν και εἰσέρχεται. Ἐπὶ τῆς τραχείας τραπέζης, ἡτις ἀλλοτε ἐχρησίμευε εἰς τὸ λιτόν των δεῖπνον, ὁ μέγας Δρουγγάριος στηρίζων τὴν κεφαλήν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς, εἶναι βυθισμένος εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Συνόψεως, τοῦ μικροῦ ὥραίου δώρου τῆς μητρός του πρὸς τὴν Ὑπατίαν. Ὁ Μιχαὴλ δὲν ἔχει τὸ πρό μιᾶς ὥρας ἐπίσημον ὑφός και φέρει τὴν παλαιὰν τοῦ κεντάρχου στολήν, καθὼς τὴν ἡμέραν ποῦ τὸν εὗρον ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων. Ἡ Ὑπατία μόλις συνέχει τρόμου κραυγήν. Πρὸς στιγμὴν νομίζει ὅτι εἶναι παιγνιον τῆς φαντασίας της.

Τὸ βιθλίον εἶχε φέρει πρὸς τὸν Μιχαὴλ ἀπὸ καιροῦ εἰς... Βουκιλλάριος! Φρουραρχῶν ἐν τῷ Ἐπταπυργίῳ και ἐπιθεωρῶν μὲ τὴν ἀκρίδειαν ἀξιωματικοῦ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ τοὺς θαλάμους τῶν Βαρδαριωτῶν, εὗρεν ἐντὸς τῆς σκευῆς ἐνὸς ἐξ αὐτῶν τὸ καλλιτεχνικὸν βιθλιάριον, τὸ δποίον ὁ στρατιώτης εἶχεν εὗρει τὴν ἡμέραν τῆς μεγάλης ναυμαχίας ἐπὶ τοῦ τείχους. Ἀναγνωρίσας ὁ Βουκιλλάριος ἐπὶ τοῦ ἐλεφαντοστοῦ τὰ ἐμβλήματα τοῦ οἴκου τοῦ μεγάλου Δρουγγαρίου και τ' ἀρχικὰ γράμματα τοῦ ὀνόματος τῆς μητρός αὐτοῦ, ἔτρεξεν ὑποχρεωτικῶτας πρὸς τὸ σέκρετον τοῦ Ναυστάθμου μὲ τὸ εῦρημα εἰς τὰς χεῖρας. Ἐκ τῶν σελίδων αὐτοῦ ἔμαθεν δι Μιχαὴλ ἴστορίαν, τὴν δποίαν δὲν εἶχεν ὑποπτεύσει. Ἡρώτησε τότε τὴν καρδίαν του και τὴν εὗρεν ἐντελῶς κενήν τοῦ πρὸς τὴν Δωροθέαν αἰσθήματος, διπερ εἶχε πρὸ πολλοῦ ἐξατμισθῆ. «Ἡ μᾶλλον ποτὲ δὲν ὑπῆρξε σπουδαῖον. Ἐφ' ὅσον ἔζη μὲ τὴν ιδέαν, ὅτι ἀπεκρούετο στερούμενος τιμῶν και πλούτου, τὸ πεῖσμα τοῦ ἐξῆπτε τὴν φαντασίαν και τοῦ ἐσκότιζε τὴν διάνοιαν. Ἄλλ' ἀφ' ὅσου ἔγινε μέγις Δρουγγάριος, ἡ ταπεινότης τῶν Βουκιλλαρίων, οἱ ἀκινισμοὶ τῆς Δωροθέας, ἀπευθυνόμενοι πρὸς τὴν θέσιν του και τὸν πλούτον του, τοῦ ἐνεποίουν ἀηδίαν και οὕτε ἐσυλλογίζετο πλέον τὸ συνοικέσιον αὐτό. Τὴν Ὑπατίαν εἶχεν ἀγαπήσει μὲ ἀληθῆ ἀδελφικήν στοργήν· ἥδη διμως ἀπὸ μηγῶν εἶνε πλήρης ἔρωτος δι' αὐτήν. Ἀπαύστως ἀνακινεῖ εἰς τὸν νοῦν του σχέδια διὰ τὴν εύτυχίαν της και ἔχων τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Θεοφίλου παρασκευάζει τὸν γάμον. «Ολοι εἶναι εἰς τὴν συνωμοσίαν και οἱ γενναῖοι Μελιγούα δέχονται μ' ἐνθουσιασμὸν τὸ πρᾶγμα. Μέχρι τῶν Βουκιλλαρίων ἔχουν φθάσει τὰ νέα, οἵτινες δὲν ἀφίνουν νὰ φανῇ καμμία συγκίνησις και σύντομα κάμουν τὴν ἀπόφασίν των· διατί νὰ τὰ χαλάσουν μὲ μέγαν και ἵσχυρὸν οἶκον!» Η Δωροθέα ἔτοιμάζει δλόκληρον δχημα ἀνθέων διὰ τὴν μελλόνυμφον. Μόνη ἡ Ὑπατία οὔδεν ἡδύνατο νὰ διακρίνῃ, οὕτε τὸ πάθος τὸ ζωγραφισμένον εἰς τὰ σηματα τοῦ Μιχαὴλ, οὕτε τὰ

πονηρὰ μειδιάματα τοῦ πατρός της. Τόσον τῆς ἐφαίνετο ἀδύνατος αὐτῇ ἡ εύτυχία.

Ἄλλὰ πρὸς τὶ νὰ συνεχίσω τὸ διήγημα, ἀφοῦ οἱ γῆραίς μου εἰσῆλθον πλέον εἰς τὰ παλάτια τῆς εύτυχίας. Ἡ Υπατία μεθυσμένη ἐκ χαρᾶς εἶναι εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μιχαήλ. Οἱ Μελιγούα ἔχουν πλημμυρήσει τὴν αὐλὴν μὲν πυρσούς εἰς τὰς χεῖρας φάλλοντες: «Ο Θεός δ ἄγιος τοὺς νεονύμφους φύλαξον. Χαρὰ εἰς τὸ ζεῦγος τὸ χρυσόν», καὶ δ τραχὺς πρωτοκάραβος κλαίει ὡς μικρὸν παιδίον.

Τὴν νύκτα τῶν γάμων δ Βόσπορος ἐκάη κυριολεκτικῶς. Ἡσαν οἱ σιφωνάτορες, ἐννοοῦντες νὰ ἑορτάσουν κατὰ τὸν τρόπον των τὴν χαρὰν τοῦ ναυάρχου των. Οὐδέποτε ὥραιότερα πυροτεχνήματα ἔπειθησαν τοῦ χιλιοστήλου. Οἱ πρότοι καὶ αἱ ἀναλαμπαὶ τοῦ ὅγρου πυρός ἦσαν τοιαῦτα, ὡστε ἀν μὴ δ Λέων ἦτο ἐγκαίρως εἰδοποιημένος, γῆθελε πηδήσει ἀπὸ τὴν κλίνην του καὶ τρέξει ν' ἀρπάσῃ τὸ ἔιφός του, νομίζων ὅτι καὶ πάλιν ἐπῆλθον οἱ Ἀράδες.

ΚΩΝΣΤ. Ν. ΡΑΔΟΣ

ΤΟ ΦΩΣ ΜΟΥ

I

ΚΑΙ 'ς τὸ γιγάντειο τὸ βουνό, ποῦ ἡ νύχτα τὸ μανούζει,
καταμεσῆς, δέλδικο φωσάκι λαμπυρούζει.

Τραβά 'ς τὸ φῶς τὸ δρόμος σου, χαμένε μου διαβάτη,
καὶ θὰ μεριάσουντα θεοιά, θὰ τραβηγτοῦντε οἱ βάτοι.

II

'Εκεῖ, 'ς τῆς ἔρημης ἀκλησίας τὸ μαῦρο εἰκονοστάσι
ποιός, ἀναμμένη, ἀπάντεχη λαμπάδα ἔχει ξεχάσει:
Παρθένα, ποῦ τὸ τάμιμα σου τούχεις ἀνάψει μόνη,
αἷς φέγγη 'ς τὴν καρδούλα σου κι' ἀς σοῦ τὴν βαλσαμώρη.

III

Μὰ ἐσένα, τάχατες σὰν τί θὲς ρὰ σοῦ φέξῃ, ὥ νειότη!
ρὰ ναρουρίσης τ' ὄνειρο, ρὰ δείξης τὸν προδότη,
ρὰ ψάλης κάποια ἰδανικὰ καὶ κάποια ἀπορριχμένα;
Κ' εἴπε ἡ ψυχή μου: — ἀλλούμορο καὶ τρισαλλοὶ 'ς ἐμέρα —
— ἡ λάμψι τ' ἀστροπελεκιοῦ, πῶχει γοργὸ τὸ μάτι
καὶ δίχνει φῶς 'ς τὴ φυλακὴ καὶ φόρο 'ς τὸ παλάτι.